

De basis voor het verdragsrecht: het wettelijke ouderdomspensioen.

Deel 1 - Inleiding, kring van verzekeren en aanvraag

1. Inleiding

Wie buiten Nederland in een lidstaat van de EU woont, of in een lidstaat van de EER of Zwitserland, met een wettelijk pensioen uit Nederland, heeft, op grond van art. 24 of 25 Vo883/2004, recht op zorg naar de wetgeving van het woonland (verdragsrecht) tenzij er sprake is van prevalerend recht. Dat prevalerende recht kan berusten op het tegelijkertijd genieten van een wettelijk pensioen van de woonstaat. Dan is de woonstaat verantwoordelijk voor de ziektekosten, ook al is het pensioen van de woonstaat laag (art. 23 Vo883/2004). Voorts bevat art. 24 een conflictregel indien pensioenen uit meer dan één lidstaat, buiten de woonstaat, worden genomen om de pensioenstaat aan te wijzen die voor de ziektekosten moet opkomen: in beginsel die staat waar men het langste het verkregen pensioen heeft opgebouwd gegeven het EHvJ arrest Van der Helder/Farrington. De Commissie voor Verzekeringsaangelegenheden (CVA) stelt in een toelichting bij artikel 24 van Vo883/2004 dat daarbij periodes van vrijwillige verzekering niet zouden meetellen. Dit is echter niet uit het artikel af te leiden. In genoemd arrest heeft het EHvJ er zich niet over uitgesproken. De Advocaat-Generaal is er in zijn Conclusie wel op ingegaan en meent dat periodes van vrijwillige verzekering wel meetellen bij toepassing van deze conflictregel.

Voor al bij degenen die in verschillende lidstaten van de EU gewoond of gewerkt hebben kan het voorkomen dat er recht op pensioen uit verschillende lidstaten tegelijkertijd bestaat. De vraag is dan bovendien hoe die

pensioenen aangevraagd, uitgekeerd en berekend moeten worden. Dat is in hoofdstuk 5 van Vo883/2004 geregeld, afgezien van de bepalingen in de nationale wetgeving. Ik behandel in deze uit twee delen bestaande column de belangrijkste principes van dat hoofdstuk 5, en waar nodig de bijbehorende bepalingen van de toepassingsverordening Vo987/2009, vanuit het perspectief van de (potentieel) AOW-gerechtigde die buiten Nederland in de EU/EER/Zwitserland woont (hoewel het hoofdstuk een meer algemene strekking kent omdat het alle wettelijke pensioenen betreft). Buiten beschouwing blijven hier de regelingen in verband met de bilaterale sociale zekerheidsverdragen met Nederland voor landen buiten dit geografische gebied. Ik ga ook in op de systematiek van de Nederlandse AOW en betrek daarbij de Nederlandse secundaire regelgeving en de beleidsregels van de uitvoerende instantie (de SVB), aangeduid als SB-beleidsregels. [Die zijn hier online te vinden](#). Zonder expliciete verwijzing zal ik daaruit teksten citeren of deze parafraseren. Dat doe ik ook voor teksten uit, en de toelichting daarop, van de CVA, de EU-verordeningen 883/2004 en 987/2009.

In andere columns zal ik ingaan op het nabestaandenpensioen en op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. In bijlage XI van Vo883/2004 zijn nog andere wettelijke pensioenen opgenomen als basis voor het ontstaan van verdragsrecht ten laste van Nederland, zoals ABP-pensioenen, bedrijfsvroegpensioenen, bepaalde VUT-uitkeringen. Die blijven in dit kader buiten beschouwing aangezien ze geen wettelijke pensioenen voor hoofdstuk 5 van Vo883/2004 vormen, maar slechts op initiatief van Nederland, en goedgekeurd door de Nederlandse rechter, voor de toepassing van het verdragsrecht van hoofdstuk 1 titel III Vo883/2004 zijn gelijkgesteld met wettelijke pensioenen. Ik ga slechts in grote lijnen in op de berekening van een wettelijk ouderdomspensioen in een

grensoverschrijdende situatie en ook niet op de specifieke kenmerken van het ouderdomspensioen van de andere lidstaten. Vrij veel inzicht in de toegang tot de ouderdomsverzekering en het recht op pensioen per staat is [af te leiden uit de Missoc tabellen](#).

Verzekeringssystemen voor wettelijk ouderdomspensioen kunnen verschillen t.a.v. de toelatingsvoorwaarden (bijv. gebaseerd op: werken, premiebetaling of wonen), opbouw van verzekering versus risicokarakter, en de uitkeringscondities: ingangleeftijd, minimaal verzekerde periode, premiebetaling, aanvraagvoorschriften, enz. Nederland heeft een verplicht AOW-systeem van opbouw gebaseerd op wonen of werken in Nederland, en daarnaast een systeem voor vrijwillige verzekering AOW dat in het bijzonder in het belang is voor emigranten en immigranten. Uitzonderingen op en uitbreidingen van de verplichte verzekering komen grotendeels voort uit internationale verdragen. Ze staan beschreven in het [Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 \(BUBVV 1999\)](#). Verder zijn er overgangsvoordelen geformuleerd in verband met onverzekerde jaren voor de ingang van het AOW-stelsel.

2. Principes uit Vo883/2004 en Nederlandse bepalingen die van belang zijn voor de berekening van wettelijk ouderdomspensioen

Het gaat bij de coördinatie in hoofdstuk 5 Vo883/2004 om grensoverschrijdende situaties waarbij tegelijkertijd recht op (ouderdoms)pensioen uit verschillende lidstaten kan ontstaan. Hoofdstuk 5 regelt ook het naast elkaar bestaan van wettelijke pensioenen van verschillende aard van de lidstaten. De volgende onderwerpen zijn van belang.

a. De kring van verzekerden voor de verplichte verzekering

In beginsel zijn verzekerd voor de AOW de ingezetenen en degenen die in Nederland werken.

Artikel 6.3 AOW bevat de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur de kring van verzekerden voor de volksverzekeringen uit te breiden en te beperken. Dit is vastgelegd in het Besluit Uitbreiding en beperking volksverzekeringen (BUBVV 1999). Bovendien zijn onder voorwaarden krachtens dit Besluit (overigens voor alle volksverzekeringen) verzekerd: Nederlandse ambtenaren, hun gezinsleden en particuliere bedienden in het buitenland; Nederlanders in dienst van een publiekrechtelijke rechtspersoon, en hun gezinsleden in het buitenland; de Rijksvertegenwoordiger op de BES-eilanden en zijn gezinsleden; rijdend, vliegend of varend personeel, buiten Nederland wonend; gezinsleden van varend personeel; degenen die om bepaalde redenen tijdelijk hun arbeid in Nederland onderbreken; tijdelijk buiten Nederland studerende en verpleegden; vreemdelingen met een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd asiel; andere vreemdelingen die in Nederland wonen of rechtmatig verblijf houden; buiten Nederland en Europa werkzame personen die een dienstbetrekking hebben met een Nederlandse werkgever.

Uitgesloten van de volksverzekeringen en dus van de AOW zijn onder voorwaarden: degenen die in Nederland wonen en die gedurende een aaneengesloten periode van ten minste drie maanden uitsluitend buiten Nederland arbeid verrichten, tenzij die arbeid uitsluitend wordt verricht uit hoofde van een dienstbetrekking met een in Nederland wonende of gevestigde werkgever; personeelsleden van ambassades en consulaten in Nederland en hun gezinsleden; personeelsleden in dienst van een in Nederland gevestigde

volkenrechtelijke organisatie en hun gezinsleden; diverse ambtenaren en diplomaten en hun gezinsleden die werkzaam zijn voor de Caribische eilanden; buitenlandse ambtenaren; het rijdend, vliegend of op de binnenwateren varende personeel van een buiten Nederland wonende of gevestigde werkgever die internationaal vervoer verricht; tijdelijk in Nederland werkzaam personeel; musici, artiesten en sporters die voor korte duur in Nederland werken; tijdelijk in Nederland studerende.

De voorwaarden waaronder deze groepen wel of niet onder de verzekering vallen verschillen per groep: zie daartoe de artikelen 2 t/m 20 van het BUBVV 1999. Verder zijn er nog mogelijkheden tot ontheffing op verzoek van bijzondere categorieën: zie art. 21b t/m 22 van het BUBVV 1999. Voor een paar groepen bestaat er bovendien nog overgangsrecht in verband met wijziging van het Besluit op 11 december 2014.

Artikel 24 van het Besluit geeft de SVB mogelijkheden op grond van een hardheidsclausule van het bovenstaande af te wijken. De SVB hanteert als beleid dat een onbillijkheid van overwegende aard uitsluitend voortvloeit uit de toepassing van BUBVV 1999 indien (SB1039) betrokkene door toepassing van het Besluit verplicht verzekerd dan wel niet verplicht verzekerd geraakt, of een bepaling van het Besluit ziet op de situatie van betrokkene, maar betrokkene niet voldoet aan de nadere voorwaarden die in die bepaling worden gesteld aan de uitbreiding of beperking van de verzekeringsplicht. Op basis van het samenspel van alle relevante feiten en factoren wordt in het individuele geval een gemoeteerde beschikking genomen, waarbij wordt vastgesteld of de toepassing van het Besluit tot een onredelijke uitkomst zou leiden en het in het individuele geval van bijzondere hardheid of onredelijkheid zou getuigen geen gebruik te maken van de bevoegdheid gegeven in artikel 24.

In het kader van de toepassing van artikel 24 heeft de SVB de volgende toetsingscriteria geformuleerd op grond waarvan besloten wordt om iemand in afwijking van de van toepassing zijnde regel uit te sluiten van dan wel op te nemen in de verzekering (SB1039):

- Als een ingezetene van een andere lidstaat van de Europese Gemeenschap verzekerd is, met inachtneming van het door de SVB gevoerde beleid, op grond van artikel 12 van BUBVV 1999 en in de situatie geraakt dat sprake is van dubbele verzekering maar geen sprake zou zijn van dubbele verzekering als de betrokkene in Nederland zou wonen, dan sluit de SVB de betrokkene met toepassing van artikel 24 op verzoek uit van de verzekering ingevolge de volksverzekeringen. Als iemand overigens in de situatie geraakt, dat sprake is van dubbele verzekering en dubbele premieafdracht ten gevolge waarvan het inkomen dubbel wordt belast zonder dat daar dubbele aanspraken tegenover staan, en zou het gezien alle feiten en omstandigheden, met name de financiële situatie van betrokkene, van bijzondere hardheid getuigen als aan die situatie geen einde wordt gemaakt door het treffen van een afwijkende regel ter zake van de verzekering, dan kan eveneens besloten worden tot uitsluiting van verplichte verzekering.
- Als iemand in de situatie geraakt, dat hij wat zijn verzekeringspositie betreft tussen wal en schip valt in die zin dat materieel geen sprake is van een adequate verzekering en zou het, gezien alle feiten en omstandigheden, dat wil zeggen gelet op de zorgplicht die de Nederlandse overheid heeft ten aanzien van bepaalde personen en gelet op de financiële positie van de betrokkene en diens mogelijkheid om op private basis een adequate dekking te bewerkstelligen, van bijzondere hardheid getuigen, indien aan die situatie

geen einde wordt gemaakt door het treffen van een afwijkende regeling terzake van de verzekering, dan kan tot opname in de verzekering worden besloten.

Naast de hierboven genoemde factoren kunnen er ook andere factoren zijn waarmee in het voorliggende geval rekening dient te worden gehouden bij de vraag of de hardheidsclausule moet worden toegepast. Een postuum verzoek om toepassing van artikel 24 dat wordt ingediend door rechtverkrijgenden van een overleden persoon wordt door de SVB niet gehonoreerd. De SVB stelt zich op het standpunt dat de betrokkene zelf een beroep moet hebben gedaan op het bestaan van onbillikheden van overwegende aard.

Ten aanzien van de kring van verzekerden moet worden opgemerkt, dat de nationaalrechtelijke situatie mede bepaald wordt door het internationale recht, vooral Vo883/2004 en bilaterale verdragen (SB1021). Indien de verordening of een verdrag van toepassing is, wordt de verzekeringspositie van de betrokkene bij voorrang op grond daarvan bepaald, wat mede voortvloeit uit artikel 6a AOW. **Voor niet-actieven geldt krachtens art. 11.3.e. Vo883/2004 in beginsel dat de wetgeving van het woonland van toepassing is.** Slechts indien geen internationaal instrument toepasselijk is, wordt de verzekeringspositie uitsluitend beoordeeld op basis van de nationaalrechtelijke bepalingen.

Het BUBVV 1999 is in werking getreden op 1 januari 1999 en is van belang voor de beoordeling van de verzekering over tijdvakken vanaf die datum. Met betrekking tot tijdvakken gelegen vóór 1 januari 1999 zijn de aan het Besluit voorafgaande besluiten kring verzekerden volksverzekeringen van belang. De SVB heeft beleid vastgesteld over de opeenvolgende besluiten KB 557, KB 164 en KB 746. KB 557 gold in de periode van 1 oktober 1976 tot 1 juli 1989 en KB 164 gold in de periode 1 juli 1989 tot 1 januari 1999

(SB1031). Details van de beoordeling van verzekeringstijdvakken gelegen voor 1 januari 1999 zijn per deelgroep te vinden in de beleidsregels van de SVB SB1032, SB1033, SB1034 en SB 1295. Voor de periode na 1998 zijn de details per deelgroep vastgelegd in de Beleidsregels SB1035 t/m SB1038.

b. De aanvraagprocedure van wettelijk pensioen en herziening

b.1. Aanvragen

Artikel 50 van Vo883/2004 bepaalt dat iemand die recht denkt te hebben op een pensioen daarvoor een verzoek moet indienen bij het bevoegde orgaan van zijn woonplaats of bij het orgaan van de lidstaat waar hij als laatste heeft gewerkt. Dit hoeft niet als de betrokkene op grond van de wetgeving van een of meer lidstaten uitdrukkelijk verzoekt om de toekenning van de ouderdomsuitkeringen uit te stellen.

In artikel 45 van de toepassingsverordening Vo987/2009 staat dat betrokkene een uitkeringsverzoek alleen hoeft in te dienen bij het bevoegde orgaan van zijn woonplaats of bij het bevoegde orgaan in de lidstaat waar hij als laatste gewerkt heeft. De woonplaatsorganen [zijn per land hier te vinden](#). Het bevoegde orgaan stuurt het verzoek dan door naar alle andere lidstaten waar de betrokkene ooit verzekerd is geweest ter eigen behandeling.

Nederland heeft in de AOW-wetgeving (art.14) ook omschreven dat men een verzoek moet indienen om AOW te verkrijgen (haalplicht), wat vanuit de EU dus ook kan door bij het woonplaatsorgaan dat verzoek in te dienen. Men kan kennelijk volgens art. 50 indien men (nog) geen AOW wenst aan te vragen dat ook bij het woonplaatsorgaan ter kennis brengen. Dit is van belang voor dege-

nen die voorlopig of definitief van het aanvragen van AOW wensen af te zien, vooral om verdragsrecht ten laste van Nederland te vermijden. Dit kan financieel voordelig zijn bij zeer lage, dus sterk gekorte, AOW-pensioenen.

Gegeven de nationale regelingen geldt het volgende. De SVB gebruikt de bevoegdheid om een pensioen ambtshalve toe te kennen soms bij personen die in het buitenland wonen (SB1067). De SVB gaat daartoe over indien zij al een uitkeringsrelatie heeft met de betrokkene of zijn partner. Dit betekent dat de SVB een AOW-pensioen ambtshalve toekent aan de jongere partner van de pensioengerechtigde, mits de pensioengerechtigde voor die partner een toeslag ontvangt.

Het recht op ouderdomspensioen krachtens de AOW gaat in op de dag waarop aan de voorwaarden voor het recht op ouderdomspensioen is voldaan volgens art. 16.1 AOW (SB1069). Ingevolge art. 16.2 AOW wordt het recht op de desbetreffende uitkering niet vastgesteld over perioden gelegen voor één jaar voorafgaand aan de dag van ontvangst van de aanvraag.

b.2. Te laat aanvragen van AOW

In bijzondere gevallen waarin de AOW-aanvraag meer dan één jaar te laat wordt ingediend, is de SVB bevoegd deze uitkering met een terugwerkende kracht van meer dan één jaar toe te kennen (SB1070). Als een aanvraag meer dan één jaar te laat is ingediend toetst de SVB eerst of er sprake is van een bijzonder geval. Alleen als dit het geval is, is de SVB bevoegd de uitkering met een terugwerkende kracht van meer dan één jaar toe te kennen. Van deze bevoegdheid maakt de SVB alleen gebruik als het van hardheid zou getuigen, de terugwerkende kracht tot één jaar te beperken. Dit beleid is in de jurisprudentie in algemene zin aanvaard (zie CRvB 1 juli 1998).

Volgens het beleid van de SVB is er sprake van een bijzonder geval (SB1071):

- indien de belanghebbende door een niet aan hem toe te rekenen oorzaak niet in staat was tijdig een aanvraag in te dienen of te laten indienen;
- indien de belanghebbende onbekend was met zijn mogelijke recht op pensioen of uitkering én deze onbekendheid verschoonbaar was. De volgende - niet limitatief opgesomde - gevallen kunnen zich voordoen:
- Op grond van dit beleid wordt in elk voorkomend geval aan de hand van de individuele feiten en omstandigheden bezien of het geval als bijzonder kan worden aangemerkt. Beoordeeld wordt of het complex van omstandigheden in onderlinge samenhang een bijzonder geval oplevert.

De volgende - niet limitatief opgesomde - gevallen kunnen zich voordoen:

- De aanvraag is te laat ingediend omdat de aanvrager als gevolg van een geestelijke stoornis of een zware lichamelijke handicap niet in staat was tijdig een aanvraag in te dienen (zie bijvoorbeeld CRvB 6 oktober 1992). In deze situatie wordt echter geen bijzonder geval aangenomen indien van betrokkene redelijkerwijs gevergd mocht worden dat hij zich liet vertegenwoordigen.
- De te late aanvraag is een aantoonbaar gevolg van onjuiste en/of onvolledige voorlichting door een publiekrechtelijk orgaan en betrokkene had redelijkerwijs niet aan die voorlichting hoeven twijfelen (zie CRvB 14 juni 1960 en 10 mei 1989).
- De te late aanvraag is een gevolg van onbekendheid met rechten, welke voortvloeien uit verdragsbepalingen of uit bijzondere nationale bepalingen (CRvB 15

november 1995). Hoofddregel is, dat onbekendheid met de wet of een internationale regeling niet zonder meer leidt tot het aannemen van een bijzonder geval, tenzij blijkt van een bijkomende omstandigheid op grond waarvan betrokkene niet op de hoogte kon zijn van zijn wettelijke rechten (zie hiervoor bijvoorbeeld CRvB 27 september 1983).

Het uitgangspunt hierbij is dat iedereen weet dat hij als hij de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in art. 7a AOW bereikt of als zijn echtgenoot overlijdt, waarschijnlijk een pensioen- of uitkeringsrecht geldend kan maken. Gebeurt dit in Nederland, dan zullen uitvoeringsorganen wijzen op eventuele rechten in andere lidstaten van de EU of verdragslanden. Dient men in een ander land een aanvraag in, dan zullen de uitvoeringsorganen in dat land attenderen op het bestaan van eventuele rechten in Nederland. Dit laatste hoeft echter niet altijd het geval te zijn omdat:

- iemand na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd doorgaat met werken;
- een buitenlands pensioen kan ingaan vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd;
- iemand in het buitenland geen recht heeft op een uitkering.

Wanneer er volgens de hierboven aangegeven criteria sprake is van een bijzonder geval, moet de SVB vervolgens beoordelen of zij gebruik zal maken van haar bevoegdheid om het pensioen met terugwerkende kracht van meer dan een jaar toe te kennen (SB1072).

De SVB maakt gebruik van deze bevoegdheid wanneer het van hardheid zou getuigen, te volstaan met een terugwerkende kracht van één jaar. Het door de SVB ontwikkelde hardheidsbeleid, waarin gerelateerd wordt

aan de inkomenspositie van de betrokkenen, is in bestendige jurisprudentie aanvaard (zie bijvoorbeeld de uitspraken van de CRvB van 30 januari 1991, 12 november 1993 en 26 mei 1994). Volgens dit beleid is er sprake van hardheid indien een persoon schade heeft geleden als gevolg van het niet aanvragen van de uitkering waarop hij op grond van de desbetreffende aanspraak gevende gebeurtenis recht zou hebben gehad. Deze schade wordt geacht te zijn opgetreden indien zijn netto inkomen mede door het niet tijdig aanvragen van de desbetreffende uitkering, onder de voor hem geldende minimumnorm is gedaald in de periode welke is gelegen tussen de datum van de aanspraak gevende gebeurtenis en de datum die ligt één jaar voor de aanvraag.

Voor de bepaling van het netto-inkomen worden alle inkomensbestanddelen van de gerechtigde en zijn eventuele partner, zoals bijvoorbeeld inkomen uit arbeid, uitkeringen, bovenwettelijke pensioenen of inkomen uit vermogen, in aanmerking genomen. Op dit genoten inkomen kunnen eventueel bijzondere uitgaven in mindering worden gebracht welke verband houden met het verzekerde risico zoals bijvoorbeeld kosten van leningen die betrokkene heeft moeten maken om te kunnen voorzien in de behoeften waarvoor de desbetreffende uitkeringen zijn bedoeld. Als minimumnorm voor toepassing op de AOW gelden de op de desbetreffende situatie toepasselijke volledige netto uitkeringsbedragen zoals vervat in artikel 9 AOW. Indien het AOW-pensioen als minimumnorm wordt gehanteerd voor een aanvrager met een partner wordt de norm die voor de aanvrager geldt verhoogd met het desbetreffende normbedrag voor zijn partner. De betrokkene dient de geleden schade aanmerkelijk te maken door overlegging van schriftelijke stukken.

De mate van terugwerkende kracht van het recht op het pensioen of de nabestaandenuitkering hangt af van de omvang van het schadebedrag (SB1073). De SVB verleent zoveel terugwerkende kracht als nodig is om het vastgestelde schadebedrag te compenseren, met een maximum van vijf jaar gerekend vanaf het moment van de aanvraag. Bij het bepalen van deze termijn is aansluiting gezocht bij de verjaringstermijn voor rechtsvorderingen tot betaling van periodieke geldsommen (art. 3:308 Burgerlijk Wetboek).

Als schadebedrag merkt de SVB aan het verschil tussen de voor betrokkene geldende minimumnorm en zijn netto inkomen in de in aanmerking te nemen periode, met dien verstande dat het in aanmerking te nemen schadebedrag nooit hoger kan zijn dan het recht waarop betrokkene in de desbetreffende periode ten hoogste aanspraak had kunnen maken.

Indien de aanvrager aan de voorwaarden voor het recht op een AOW-pensioen voldoet en de aanvraag één jaar of meer na de maand respectievelijk het kwartaal waarin aan de voorwaarden voor het recht op uitkering wordt voldaan, is ingediend, verleent de SVB altijd een terugwerkende kracht van minimaal één jaar. Bij een postume aanvraag om AOW-pensioen is de terugwerkende kracht beperkt tot maximaal één jaar vanaf de eerste dag van de maand van aanvraag. Een verdergaande terugwerkende kracht is in deze gevallen niet aan de orde, omdat er geen hardheid aanwezig kan zijn bij degene die een postume aanvraag indient.

b.3. Controlevoorschriften en mededelingsverplichtingen voor de AOW

Artikel 17a.1.c AOW bepaalt dat de SVB een besluit tot toekenning van pensioen herziet of intrekt, als het niet of niet behoorlijk nakomen van de controlevoorschriften of een mededelingsverplichting

ertoe leidt dat niet kan worden vastgesteld of nog recht op uitkering bestaat (SB1080). De wijze waarop de SVB deze bepaling toepast wordt hieronder beschreven in SB1100 over niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB.

De SVB heeft Controlevoorschriften AOW uitgevaardigd. Deze voorschriften beogen een doelmatige controle in het kader van de uitvoering van de AOW te bevorderen (SB1098). In de voorschriften is aangegeven op welke wijze de gerechtigde en anderen die de controlevoorschriften moeten naleven, dienen mee te werken aan controles van de SVB. Zo moeten zij door de SVB verlangde informatie tijdig verstrekken, op verzoek op een kantoor van de SVB verschijnen en controle door medewerkers van de SVB mogelijk maken. Als de betaling van een uitkering op verzoek van een belanghebbende is gestaakt past de SVB op deze belanghebbende de controlevoorschriften niet toe. De belanghebbende is dan niet verplicht om informatie te verstrekken aan de SVB. Wanneer de SVB op verzoek van de belanghebbende de betaling van de uitkering met terugwerkende kracht hervat en de belanghebbende stelt dat een gezamenlijke huishouding is ontstaan of verbroken, dan stelt de SVB zwaardere eisen aan het door belanghebbende te leveren bewijs.

De SVB kan geheel of gedeeltelijk van herziening of intrekking op grond van de genoemde bepalingen afzien als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. Aangezien het hier gaat om gevallen waarin de SVB geen duidelijk beeld van de omstandigheden kan krijgen, en waarin het recht op (een deel van de) uitkering aan ernstige twijfel onderhevig is, zal deze bevoegdheid in de onderhavige gevallen zelden of nooit worden toegepast.

De SVB heeft beleid ontwikkeld ten aanzien van het niet nakomen van de mededelingsverplichting of de controlevoorschriften

(SB1100). Als de betrokkene tegen het einde van de gestelde termijn nog niet heeft voldaan aan een verzoek van de SVB om informatie of medewerking, verzendt de SVB eerst een rappel. Voldoet de betrokkene aan het verzoek maar niet binnen de rappeltermijn, dan legt de SVB een maatregel op of geeft zij een waarschuwing (zie SB1102 over het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing).

Blijkt uit de reactie van betrokkene dat er een wijziging in de omstandigheden is opgetreden, of stelt de SVB dit op andere wijze vast, dan legt de SVB geen maatregel maar een boete op of geeft zij een waarschuwing (zie SB1101 over niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden en SB1103 over het opleggen van een boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing). Behalve het opleggen van een boete of maatregel gaat de SVB er in een aantal gevallen toe over de uitkering te blokkeren, geheel of gedeeltelijk te schorsen of geheel of gedeeltelijk in te trekken. Als de SVB geen tijdige reactie ontvangt op haar verzoek, wordt veelal onzeker of nog aanspraak bestaat op de volledige uitkering. In die gevallen past de SVB het volgende beleid toe. Als de betrokkene niet heeft gereageerd op het verzoek en ook anderszins niets van zich heeft laten horen, schorst de SVB de betaling (zie SB1093 over schorsing wegens twijfels aan de rechtmatigheid van de betaling). Indien de SVB de betaling van een uitkering schorst, heeft de schorsing betrekking op (het gedeelte van) de uitkering waarvan onzeker is of er nog aanspraak op bestaat. Heeft de betrokkene binnen drie maanden na de schorsing nog niet aan het verzoek voldaan, dan trekt de SVB de uitkering met toepassing van artikel 17a,1.c. AOW geheel of gedeeltelijk in. Blijkt er een wijziging in de omstandigheden te hebben plaatsgevonden waardoor de betrokkene al eerder geen aanspraak meer had op de volledige uitkering, dan trekt de SVB de uitkering met ingang

van een eerdere datum geheel of gedeeltelijk in. Daarnaast legt de SVB aan de betrokkene een boete op (zie SB1103 over het opleggen van een boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing). Is sprake van een wijziging van de omstandigheden maar ontbreekt ieder aanknopingspunt met betrekking tot het moment waarop de omstandigheden zijn gewijzigd, dan geeft de SVB toepassing aan artikel 17a.1.c. AOW en trekt zij de uitkering geheel of gedeeltelijk in met ingang van de dag waarop de betaling eerder geheel of gedeeltelijk is geschorst. Ook in dat geval legt de SVB een boete op. Toont de betrokkene voordat het intrekingsbesluit rechtens onaantastbaar is geworden, aan dat hij al dan niet onafgebroken aanspraak op de volledige uitkering heeft behouden, dan betaalt de SVB de achterstallige uitkering aan hem uit. Dit geldt zowel tijdens de bezwaartermijn bij de schorsingsbeschikking als wanneer de schorsingsbeschikking rechtens onaantastbaar is geworden. Tevens legt de SVB aan de betrokkene een maatregel op omdat hij de controlevoorschriften niet is nagekomen (zie SB1102 over het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing). De SVB verricht de achterstallige betaling onder toepassing van de maatregel. Het kan voorkomen dat de betrokkene alsnog voldoet aan het verzoek nadat het intrekingsbesluit rechtens onaantastbaar is geworden. Als blijkt dat de betrokkene al dan niet onafgebroken aanspraak op de volledige uitkering heeft behouden, kent de SVB de uitkering opnieuw toe met een terugwerkende kracht van maximaal een jaar, behoudens een langere termijn in gevallen waarin volgens de regels van SB1070 over terugwerkende kracht van meer dan een jaar sprake is van een bijzonder geval en hardheid. De SVB legt tevens een maatregel op of effectueert een reeds genomen maatregelbesluit op de inmiddels hervatte uitkering. Dit is slechts anders als het niet melden niet aan de betrokkene kan worden verweten.

Van schending van de mededelingsverplichting is onder andere sprake als de belanghebbende feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat die van invloed kunnen zijn op de uitkering, niet onverwijld spontaan aan de SVB meldt (SB1101). Onder 'onverwijld' in de zin van artikel 49 AOW verstaat de SVB: binnen vier weken nadat het van belang zijnde feit heeft plaatsgevonden of de relevante wijziging van omstandigheden is ingetreden. De SVB past een termijn van zes weken toe indien het van belang zijnde feit of de relevante wijziging betrekking heeft op een belanghebbende of een partner die niet in Nederland woont. Met melding aan de SVB wordt gelijkgesteld melding aan een buitenlandse autoriteit of orgaan indien de mededelingsplichtige in een land woont waarmee is geregeld dat aanvragen en verklaringen kunnen worden ingediend bij de overeenkomstige instanties in het desbetreffende land. Indien de belanghebbende echter voor laatstbedoelde weg kiest, maar hij verzuimt aan te geven dat de mededeling bestemd is voor de SVB, neemt de SVB in beginsel aan dat de mededelingsverplichting is geschonden indien de mededeling de SVB niet of niet tijdig bereikt. In geval de belanghebbende evenwel kan aantonen dat voor de ontvangende instantie redelijkerwijs duidelijk had moeten zijn dat de mededeling voor de SVB was bestemd, maar deze instantie is haar doorzendverplichting niet nagekomen, dan geldt de datum van indiening bij de instantie als indiening bij de SVB. Als blijkt dat de betrokkene een omstandigheid of een feit niet tijdig heeft gemeld, legt de SVB een boete op (zie SB1103 over het opleggen van een boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing). Daarnaast wordt de uitkering zo nodig herzien of ingetrokken en vordert de SVB onverschuldigd betaalde bedragen terug (zie SB1075 over verhoging wegens wijziging van de omstandigheden, SB1309 over verhoging AIO-aanvulling wegens wijziging van de omstandigheden,

SB1077 over verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden, SB1078 over verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden en SB1114 over terugvordering van uitkeringen.

Nadat een pensioen of uitkering is toegekend zijn de maandtermijnen daarvan voor de gerechtigde invorderbaar (SB1089). In de rechtspraak is bepaald dat de vervalperiode van twee jaar van artikel 23 AOW gaat lopen op het moment waarop de betrokkene tot die maandtermijn gerechtigd is geworden (zie Hoge Raad, 11 september 1992). In het algemeen betaalt de SVB het pensioen op de door de gerechtigde aangegeven wijze, dat wil zeggen door storting op een door de gerechtigde aangegeven bankrekening. Ook betaling per postwissel, met een geldigheidsduur van twee maanden, is mogelijk (zie CRvB 4 oktober 1977). Ingeval de gerechtigde geen betaalwijze heeft aangegeven of een postwissel niet inbaar blijkt door toedoen van de gerechtigde (bijvoorbeeld door opgave van een foutief adres), reserveert de SVB de AOW-pensioentermijnen na de datum waarop uitbetaling zou zijn geschied als een betaalwijze wel bekend en effectief zou zijn geweest. Daarna vervalt definitief het recht op uitbetaling.

b.4. Coördinatie van de aanvragen om ouderdomspensioen en eventueel uitstellen

De hoofdregel bij aanvraag in grensoverschrijdende situaties is dus dat zodra het woonplaatsorgaan kennis neemt van aan aanvraag tot wettelijk pensioen met alle andere staten uit de EU/EER waaruit men wettelijk pensioen kan verkrijgen administratief coördineert en zorgt dat bevoegde organen in andere staten daarvan op de hoogte komen (zoals de SVB voor de AOW). In Vo987/2009 staan gedetailleerde regels over hoe die coördinatie in zijn werk

gaat. Ze zijn erop gericht dat elke pensioenstaat in overeenstemming met de overige regels van hoofdstuk 5 en met de nationale regels tot een juiste berekening van het toe te kennen ouderdomspensioen komt.

De SVB neemt rechtstreeks ook AOW-aanvragen in behandeling van in het buitenland wonende gerechtigden. In die situaties stelt de SVB het buitenlands orgaan op de hoogte van de aanvraag (Beleidsregel SB2161). De SVB kent ook ambtshalve AOW toe (brengplicht: zie SB 1067), aan in het buitenland wonenden, maar slechts onder bepaalde condities, namelijk als er al een uitkeringsrelatie is met de betrokkene of zijn partner. Dit betekent dat de SVB een AOW-pensioen ambtshalve toekent aan de jongere partner van de pensioengerechtigde, mits de pensioengerechtigde voor die partner een toeslag ontvangt.

Uit het bovenstaande volgt dat men alleen al op basis van nationale regels door laat indienen van een aanvraag het AOW-pensioen kan uitstellen. Bovendien kan men op verzoek of door het niet voldoen aan mededelingsverplichtingen en controle- en administratieve voorschriften de uitbetaling van het AOW-pensioen ook doen intrekken of opschorten en nadien weer (met een bepaalde mate van terugwerkende kracht) doen herleven. Dit is van belang in verband met de mogelijkheid wel of juist geen verdragsgerechtigdheid ten laste van Nederland te doen ontstaan, niet alleen voor de pensioengerechtigde zelf, maar ook voor diens gezinsleden. Merk op dat het (tijdelijk) doen opschorten van AOW wel het verlies daarvan met zich brengt. Een initiatiefvoorstel ter flexibilisering van de AOW (geheel of gedeeltelijk naar voren halen of uitstellen van het AOW-pensioen) onder actuariële verrekening van de hoogte ervan is recentelijk in de Tweede Kamer verworpen. In de discussie daarover is mijns inziens onvoldoende betrokken dat

voor emigranten daarmee een goede mogelijkheid zou zijn ontstaan de ingangsdatum AOW af te stemmen op de pensioneringsleeftijd in het buitenland.

c. Verplichting tot export

Artikel 7 van Vo883/2004 bepaalt in beginsel het verbod op vermindering, wijziging, schorsing, intrekking of verbeurdverklaring van uitkeringen, ook ouderdomspensioenen, dus voor in de EU wonenden buiten de bevoegde lidstaat, ook als de partner niet bij de rechthebbende maar elders in de EU woont.

Daarmee wordt de werking van de Nederlandse Wet Beperking Export Uitkeringen opgeheven die in beginsel wel vermindering op AOW-pensioenen toestaat. Vermindering is wel toegestaan indien dat voortvloeit uit andere bepalingen van Vo883/2004, in het bijzonder hoofdstuk 5.

d. Gelijktelling van prestaties, inkomsten, feiten en gebeurtenissen

In artikel 5 Vo883/2004 staat een leerstuk over vrij verkeer dat voortkomt uit de EHvJ een bevoegde lidstaat? Dan moet die lidstaat ze beschouwen alsof ze zich afspelen op het eigen territorium.

Artikel 5 doet voor prestaties, inkomsten, feiten en gebeurtenissen hetzelfde als het hierna te noemen artikel 6 voor tijdvakken van verzekering, arbeid of wonen. Soms lijken de twee bepalingen elkaar te overlappen. Het onderscheid tussen de twee is dat artikel 6 gaat over formele juridische kwalificaties en artikel 5 doelt op materiële situaties of feiten. Artikel 5 en niet artikel 6 moet bijvoorbeeld worden toegepast bij de vraag of iemand voldoet aan het vereiste van wonen in een andere lidstaat om in Nederland AOW-tijdvakken te verkrijgen, zoals staat in bijlage XI van Vo883/2004. Reden is dat de

wooneis uit de bijlage ingaat op de vraag of zich een materiële toestand heeft voorgedaan: is iemand ingezetene van een lidstaat? Artikel 5 bouwt ook voort op jurisprudentie waarin vastgesteld wordt of een uitkering (of pensioen) van de ene lidstaat vergelijkbaar is met die van een andere.

e. Rekening houden met elders vervulde tijdvakken van verzekering e.d.

Uit artikel 6 Vo883/2004 vloeit voort dat “...tenzij in de verordening anders is bepaald, houdt het bevoegde orgaan van een lidstaat waarvan de wetgeving:

- **het verkrijgen, het behoud, de duur of het herstel van het recht op prestaties**
- **de toepassing van een wetgeving, of**
- **verzekering, afhankelijk stelt van de vervulling van tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst, van werkzaamheden anders dan in loondienst of van wonen, voor zover nodig, rekening met de overeenkomstig de wetgeving van een andere lidstaat vervulde tijdvakken van verzekering, van werkzaamheden in loondienst, van werkzaamheden anders dan in loondienst of van wonen, alsof die tijdvakken overeenkomstig de door dat orgaan toegepaste wetgeving zijn vervuld.”**

Artikel 6 is te zien als een specificatie van het beginsel van gelijke behandeling van artikel 5. Het samentellen van verzekeringsperiodes van diverse lidstaten is nodig omdat nationale regelingen meestal alleen de periodes onder eigen wetgeving in beschouwing nemen als het gaat om verzekeringsvoorwaarden of kwalificeren voor een uitkering. Dergelijke nationale wetgeving zou dus degenen die gebruik zouden maken van vrij verkeer kunnen benadelen. Concreet kan dit inhouden dat indien de woonstaat bijvoorbeeld als voorwaarde stelt dat men drie jaren

wettelijk pensioen onder de eigen wetgeving moet hebben opgebouwd, en iemand slechts twee jaren heeft opgebouwd, hij toch recht kan krijgen op het wettelijke pensioen van de woonstaat omdat de opbouwjaren voor de AOW (en eventueel ook voor pensioen in nog andere lidstaten) moeten worden meegeteld.

Over het derde punt (de vrijwillige verzekering) heeft het EHvJ al eerder bepaald dat de toegang tot de vrijwillige verzekering afhankelijk mag worden gesteld van de vraag of de betrokkene eerder een verzekering had vanwege nationale wetgeving. Aan die voorwaarde hoeft de betrokkene niet te hebben voldaan als hij alleen tijdvakken van verzekering in andere lidstaten heeft. Deze jurisprudentie is geldig gebleven onder Vo883/2004 (zie ook: artikel 14, lid 4). Nederland hoeft iemand dus niet toe te laten tot vrijwillige AOW-verzekering die nooit eerder in Nederland wettelijk AOW-verzekerd is geweest.

In artikel 12 van Vo987/2009 staat hoe de bedoelde tijdvakken van andere lidstaten moeten worden meegenomen om het recht op uitkering te beoordelen. Daarbij mag een periode niet meer dan één keer worden meegenomen. Het artikel bepaalt ook welke tijdvakken voorrang hebben om dubbeltelling te voorkomen. Indien een tijdvak van verzekering of van wonen, vervuld op grond van een verplichte verzekering op grond van de wetgeving van een lidstaat, samenvalt met een op grond van een vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering op grond van de wetgeving van een andere lidstaat vervuld tijdvak van verzekering, wordt alleen het tijdvak in aanmerking genomen dat is vervuld op grond van de verplichte verzekering. Indien een op grond van de wetgeving van een lidstaat vervuld tijdvak van verzekering of van wonen dat geen gelijkgesteld tijdvak is, samenvalt met een op grond van de wetgeving van een andere lidstaat gelijkgesteld

tijdvak, wordt alleen het niet-gelijkgestelde tijdvak in aanmerking genomen. Elk op grond van de wetgevingen van twee of meer lidstaten gelijkgesteld tijdvak wordt slechts in aanmerking genomen door het orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving laatstelijk vóór dat tijdvak op de betrokkene verplicht van toepassing was. Indien de wetgeving van een lidstaat vóór dat tijdvak niet verplicht van toepassing was op de betrokkene, wordt het in aanmerking genomen door het orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving na dat tijdvak voor het eerst verplicht van toepassing was op de betrokkene. Indien de periode waarin bepaalde tijdvakken van verzekering of van wonen werden vervuld op grond van de wetgeving van een lidstaat, niet nauwkeurig kan worden bepaald, wordt ervan uitgegaan dat deze tijdvakken de op grond van de wetgeving van een andere lidstaat vervulde tijdvakken van verzekering of van wonen niet overlappen, en wordt hiermede, indien dit gunstig is voor de betrokkene, rekening gehouden, voor zover de tijdvakken redelijkerwijs in aanmerking kunnen worden genomen. Artikel 13 Vo987/2009 geeft aan hoe de bevoegde organen van lidstaten tijdvakken van verzekering, werken en wonen van andere lidstaten moeten omrekenen, wanneer deze in andere eenheden staan. Hiermee kan het orgaan deze tijdvakken meenemen in de beoordeling van het recht op een uitkering.

Periodes die doorgebracht zijn in niet-Lidstaten tellen niet mee tenzij de wetgeving van een lidstaat eist dat de periodes van een niet-Lidstaat waarmee een verdrag bestaat samengeteld moeten worden met periodes van andere EU staten. Op grond van het EHvJ Gottardo-arrest dienen andere EU-nationaliteiten in dit kader gelijk behandeld te worden met Nederlanders. Het principe van samentelling van periodes geldt voor alle takken van sociale zekerheid behalve voor vroegpensioenen.

Artikel 51 Vo883/2004 geeft aanvullingen op de hoofdregels uit art. 6. Zo kennen sommige lidstaten, Nederland niet, naast een algemeen stelsel van arbeidsongeschiktheids-, ouderdoms- en nabestaandenuitkeringen, bijzondere, gunstigere, stelsels voor bepaalde beroepsgroepen. Voor zo'n bijzonder stelsel hoeft de lidstaat de tijdvakken van verzekering uit andere lidstaten alleen mee te nemen als die in een zelfde stelsel of in vergelijkbare beroepen en werkzaamheden zijn vervuld.

Voldoet de betrokkene niet aan de voorwaarden voor een bijzonder stelsel? Dan moet de lidstaat nagaan of de betrokkene wel in aanmerking komt voor een uitkering uit het algemene stelsel. Bij toepassing van het algemene stelsel moet de lidstaat dan wel alle verzekerde tijdvakken uit andere lidstaten meenemen, waaronder de tijdvakken die de betrokkene in een bijzonder stelsel verzekerd was. Bijzondere stelsels komen bijvoorbeeld voor in Duitsland, Frankrijk, Spanje, Cyprus en Oostenrijk.

In art. 52 Vo883/2004 staat dat indien een lidstaat volgens de nationale wetgeving geen uitkeringen toekent aan personen die minder dan een jaar verzekerd zijn geweest, die lidstaat geen uitkering hoeft toe te kennen. Nederland keert de AOW wel uit, na afronding, bij een verzekering minder dan een jaar en moet volgens hoofdstuk 5 Vo883/2004 het pensioen vaststellen. Heeft iemand over een langere periode verspreid steeds korte verzekeringstijdvakken die bij elkaar opgeteld meer dan een jaar zijn? Dan moet de lidstaat ook met die tijdvakken rekening houden. Lidstaten die het theoretische bedrag berekenen op grond van art.52.1b Vo883/2004 moeten deze korte tijdvakken ook meenemen. Lidstaten die een theoretisch bedrag vaststellen om uiteindelijk hun pro rata-deel daarvan te bepalen, houden bij de bepaling van dit theoretische bedrag wel rekening met

een tijdvak van minder dan een jaar (zie art. 57 lid 2).

Indien iemand uitsluitend voor tijdvakken van minder dan een jaar verzekerd is geweest, zou deze persoon nergens recht hebben op een uitkering. Dan bepaalt het derde lid van artikel 57 Vo883/2004 dat de lidstaat waar de betrokkene voor het laatst verzekerd was een uitkering moet toekennen. Deze lidstaat moet dan alle tijdvakken waarin de betrokkene in andere lidstaten heeft gewerkt, meerekenen alsof de betrokkene ze in de eigen lidstaat heeft vervuld.

Uit artikel 7.1b van de AOW vloeit voort dat geen recht op ouderdomspensioen bestaat als de totale duur van de verzekering minder dan een jaar bedraagt. Artikel 57 Vo883/2004 staat in beginsel niet in de weg aan de toepassing van artikel 7.1.b van de AOW.

Beleidsregel SB2152 van de SVB bepaalt echter het volgende. Artikel 28.2 van Vo 4/58 staat hieraan wel in de weg, omdat op grond van deze bepaling alleen tijdvakken korter dan zes maanden mogen leiden tot de weigering van een pensioen. Voor personen die voor 1 oktober 1972 in Nederland als migrerend werknemer verzekerd zijn geweest met toepassing van Vo 3/58 weigert de SVB hun ouderdomspensioen pas als de totale duur van de verzekering in Nederland minder dan zes maanden bedraagt. De SVB baseert dit beleid op jurisprudentie van het EHVJ: zie de arresten Belbouab en Chuck.

Ten aanzien van personen op wie een bilateraal verdrag inzake sociale zekerheid van toepassing is geweest voorafgaand aan het van toepassing worden van de hiervoor genoemde verordeningen, hanteert de SVB het volgende beleid. De SVB past artikel 57.1 niet toe als dit bilateraal verdrag een gunstigere bepaling bevat. In deze gevallen kan de SVB een ouderdomspensioen toekennen als de duur van de verzekering in Nederland

minder dan een jaar bedraagt. De SVB baseert dit beleid op het EHVJ Rönfeldt-arrest.

In artikel 57.4 Vo883/2004 staat dat het artikel niet van toepassing is op regelingen die in deel 2 van bijlage VIII staan. Deze bepaling moet gelezen worden in samenhang met artikel 52, lid 4 en 5. In dat artikel staat dat lidstaten geen pro rata-berekening hoeven te maken als vaststaat dat het autonome pensioen altijd hoger is dan de pro rata-berekening en dat een lidstaat een pro rata-berekening niet mag toepassen op uitkeringen, waarvan recht en hoogte niet afhankelijk zijn van tijdvakken van verzekering. De regelingen waarop dit van toepassing is, moeten lidstaten in bijlage VIII laten opnemen. Nederland heeft van die mogelijkheid geen gebruik gemaakt. Lid 4 van artikel 57 heeft daarom voor Nederland geen betekenis, maar mogelijk wel voor andere staten waar ouderdomspensioen is opgebouwd.

Uiteraard geldt artikel 57 ook niet voor regelingen in deze bijlage. Om onduidelijkheid te voorkomen staat dit ook expliciet in het vierde lid van artikel 57.

Als bijzonderheid in de administratieve vaststelling van verzekerde tijdvakken is de volgende beleidsregel van de SVB van belang. In het kader van de verzekerdenadministratie neemt de SVB beschikkingen waarin zij vaststelt gedurende welke tijdvakken een belanghebbende verzekerd is geweest voor de AOW. Deze beschikkingen worden genomen voordat het AOW-pensioen ingaat (SB2155). Bij de toekenning van het AOW-pensioen stelt de SVB alle verzekerde tijdvakken definitief vast. Als de SVB tijdvakken van verzekering eerder heeft vastgesteld en hierover een besluit heeft genomen en de betrokkene bij zijn aanvraag om AOW-pensioen een langere verzekerde periode claimt, moet hij deugdelijk en toereikend motiveren waarom de eerdere vaststelling naar zijn mening onjuist was (zie CRvB 13 mei 2015).

Als bij de toekenning van een AOW-pensioen blijkt dat de eerdere vaststelling van verzekerde tijdvakken niet juist is, hanteert de SVB het volgende beleid. In beginsel komt de SVB terug van een onjuiste vaststelling van verzekerde tijdvakken als dit ertoe leidt dat de belanghebbende recht heeft op een hoger AOW-pensioen. De SVB kan van dit uitgangspunt afwijken als de verzekerde tijdvakken eerder onjuist zijn vastgesteld door toedoen van de belanghebbende en over het betreffende tijdvak geen premies volksverzekeringen zijn afgedragen. Als correctie van de eerder vastgestelde verzekerde tijdvakken ertoe zal leiden dat de belanghebbende recht heeft op een lager AOW-pensioen, toetst de SVB in hoeverre het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel zich verzetten tegen een herziening van de vastgestelde tijdvakken. De SVB gaat er vanuit dat het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel zich hier in ieder geval niet tegen verzetten als de verzekerde tijdvakken onjuist zijn vastgesteld doordat de belanghebbende onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt en hem dit kan worden verweten.

Deel 2 van deze Column gaat over de hoogte, vrijwillige verzekering en enkele verdere bijzonderheden.